

De Wanowan

Lankelaar 19, 5737ES Lieshout

Uitgave 94

28e jaargang

November2018

Beste Airborne vrienden,

Velen van U zullen afgelopen zondag wel gekeken hebben op de Belgische TV naar de herdenking van de capitulatie van het Duitse leger in 1918. Er kwamen diverse aspecten aan bod. Eén er van vond ik wel emotioneel:

Dit jaar moest bij de aanleg van een leiding een geul gegraven worden in een vroeger oorlogsgebied. Daarbij werden menselijke resten opgegraven. Nader onderzoek wees uit dat die van ene Captain Jones, uit Nieuw Zeeland, te zijn. Die stond in Ieper bij de Menenpoort als vermist opgegeven. Familieleden uit Nieuw Zeeland werden uitgenodigd om bij de begrafenis aanwezig te zijn. De familie vond troost bij de gedachte dat hun oud-oom of neef nu weer was terug gevonden en een begrafenis had gekregen. Het was een plechtige en emotionele begrafenis, met de Last Post en Volkslied.

Inhoud:

Boekbespreking van NO SURRENDER van James J Sheeran, een 101^e veteraan

Verslag van de herdenking in Heteren van Never Forget Them

Artikel over de gecodeerde berichtgeving van de Geallieerden in de Eerste Wereldoorlog

Aankondiging van een lezing door Ad Hermens in Hoge Mierde op 25 november

Van Joop van Ginderen heb ik het boek **NO SURRENDER** (... *niet de motorclub!*) te leen gekregen. Het gaat over de belevenissen van een paratrooper van de 101e Airborne Divisie in de 2e wereldoorlog, James (Jim) J. Sheeran, 506e Regiment, Compagnie I, 3e Battalion.

Jim's moeder, Lucie Munier, was een geboren Française. Zij woonde toen in Domrémy, de stad waar in 1412 Jeanne d'Arc werd geboren. Tijdens de **eerste** wereldoorlog ontmoette Jim's vader, Amerikaans militair, haar in Frankrijk, waar zij verliefd werden, trouwden en naar de VS vertrokken en zich vestigden in West Orange New Jersey. Later in het boek komt Domrémy weer ter sprake.

Zoals gezegd was Jim's moeder een geboren Française en dus volgde vader en moeder Sheeran en ook Jim de situatie in Europa na de inval van de Nazi's in Frankrijk en de andere buurlanden van Duitsland.

Tijdens een voorvertoning in de filmzaal zagen ze, vol afschuw, Hitler, die, tijdens een parade in Parijs, zijn manschappen voorbij zag marcheren. Voor de moeder van Jim was dit uiteraard verschrikkelijk.

In het eerste gedeelte wordt uitgebreid beschreven hoe Jim zich als 17-jarige enthousiast meldde bij de 101^e, de opleiding tot parachutist volgde zoals iedere para: Fort Bragg, Fort Benning etc... Van zijn moeder kreeg hij een medaille van Jeanne d'Arc.

In de nacht van 5 op 6 juni sprongen ze uit hun C-47, Ugly Duckling genaamd, in het duister in een onbekende streek, waar de vijand hen opwacht.

Hij landde in een moeras en werd met nog zo'n twintig Amerikanen gevangen genomen door, wat later bleek, Duitse parachutisten. Uiteraard moesten ze hun wapens inleveren. Die Duitse para's waren eigenlijk toch de kwaadste niet bleek later.

Eenmaal in het gevangenenkamp werd hun bevolen om hun schoenen en sokken uit te doen. Die werden ook in beslag genomen, zodat ze op blote voeten verder konden. Later moesten ze zelfs hun persoonlijke zaken, zoals horloge, foto's etc. afgeven.

Ze moesten op hun blote voeten een heel eind lopen naar het krijgsgevangenenkamp bij St Lo, slechts een klein gedeelte werden ze op trucks vervoerd, die werden ook nog door Amerikaanse vliegtuigen beschoten, waarbij ook een aantal doden en gewonden vielen.

Als gevangenen hadden ze (volgens de Conventie van Geneve) recht op voedsel, maar in vier dagen hadden ze nog niets gegeten en al die tijd had hij op blote voeten gelopen, die waren dan ook goed aan het zweren.

In het kamp kreeg hij van een bewaker een paar uitgelopen Franse schoenen, die nauwelijks pasten, maar toen hij de voorkant van de schoenen (de neus) verwijderde had Jim toch nog wat iets op schoenen leek en konden zijn voeten langzaam genezen.

Hij vertelt ook dat ze werden ingezet om niet ontplofte bommen onschadelijk te maken.

Tenslotte kwamen ze in een gevangenenkamp bij Alençon, waar het nauwelijks beter was dan in St. Lo. Daar probeerden de Duitsers de gevangenen over te halen om voor filmcamera's te verklaren dat ze goed werden behandeld. Ze gaven alleen hun naam en legernummer.

Drie weken na D-Day werden ze in gesloten goederenwagens gezet om vervoerd te worden naar een gevangenenkamp in Duitsland.

Jim is nog steeds van plan om te ontsnappen, echter de Duitsers hebben laten weten dat voor elke krijgsgevangene die ontsnapt tien andere gevangenen zullen worden gefusilleerd!

Tenslotte lukt het om met een achttal te ontsnappen in de donkere nacht. Ze hadden geen idee waar ze waren, maar ze besloten om niet bij elkaar te blijven want een groep van acht mannen was verdacht. Op dat moment wisten ze nog niet of ze nog in Frankrijk waren of al in Duitsland.

Dus Jim en zijn makker Burnie Rainwater gingen samen verder.

Hij beschrijft minutieus hoe ze ontdekken dat ze nog in Frankrijk zijn en de eerste Fransen ontmoeten.

Ze sluiten zich aan bij de Maquis, de ondergrondse, ze zijn ook voor hen nuttig. Een voorbeeld: de Maquis had vuurwapens gekregen, maar ze wisten niet hoe ze daar mee moesten omgaan, wel... zij konden hun dat leren.

Tenslotte kwamen ze terecht in de buurt van Neufchateau en Domremy, het stadje waar zijn moeder vandaan kwam. Daar ontmoette hij een neef! Via via kregen ze ieder een *carte d'identité* zodat ze zich vrijer konden bewegen en doen alsof ze Franse werknemers waren.

Eind augustus werd dit gedeelte van Frankrijk bevrijd door de Geallieerden, met name door het leger van Patton. Ze meldden zich direct aan en natuurlijk werden ze ondervraagd over hun activiteiten en konden informatie geven over de positie van de Duitsers. Daarna werden ze overgevlogen naar Londen. Burnie Rainwater wilde terug naar de VS en Jim wilde zich weer aansluiten bij zijn collega's van de 101^e

Hij beschrijft hoe hij zich voorbereidde voor Market garden. Ook kreeg hij de rang van sergeant.

Zijn eerste opdracht was Eindhoven te bevrijden van de *snipers*. Dat beschrijft hij in alle bijzonderheden. Op 22 september gingen ze richting Veghel waar ze onder zwaar vuur kwamen van Duitse tanks. Hun taak was om Hell's Highway open te houden voor het Britse leger.

In oktober werd de 101^e naar de Betuwe gestuurd. Hij vertelt o.m. dat hij met een paar troopers de rivier overstak om enkele mijnen te leggen en Col. Sink zei: "*I want you to make contact with the enemy and bring back a German officer.*" Daar zijn ze dan ook in geslaagd.

Jim spendeert enkele pagina's over hun kort verblijf in Mourmelon Frankrijk, om weer op kracht te komen, voordat ze met vrachtwagens naar Bastogne werden gebracht. Daar aangekomen werden ze direct, met minimale bewapening en niet voorbereid op de kou die hun te wachten stond, ingezet. Company I kreeg de taak om de omgeving tussen Bastogne en het dorpje Foy te behouden. Ze moesten de vijand bestrijden onder dramatische omstandigheden en ze hadden ook nog te maken met gebrek aan munitie. James beschrijft een aantal acties, Bij de laatste werd hij gewond en werd wakker in een in de haast opgezet lazaret in een kerk in Bastogne.

Toen de mist wegtrok en de Geallieerde vliegtuigen munitie, voedsel konden droppen ging het wat beter. Tenslotte werd Bastogne, zoals we inmiddels weten, ontzet door het leger van Generaal Patton.

Na de oorlog is James of Jim, samen met Burnie Rainwater, een paar keer terug geweest bij de familie van zijn moeder in Frankrijk.

Op 31 januari 2007 ontving hij van de Franse Ambassadeur in Washington de medaille van "*le Chevalier de la Legion D'Honneur*", de hoogste onderscheiding van Frankrijk. Inmiddels is Jim overleden.

Het verhaal van Jim Sheeran beslaat zo'n driehonderd bladzijden. De eerste tweehonderd gaan over het verblijf in Frankrijk. De laatste honderd pagina's hebben betrekking op *Market Garden* en "*The Battle of the Bulge*"

Het is een boek waarin je blijft lezen, temeer omdat het betrekking heeft op "onze" **Screaming Eagles**. Met dank aan Joop van Ginderen

The Berkeley Publishing Group
NO SURRENDER ISBN 978-0425-23958-2

Pierre Cuijpers

Herdenking in Heteren

In Heteren staat ook een Airborne- monument, bijna onder de brug van de A50. De *Stichting Never Forget Them* houdt hier elk jaar een herdenking. Onze vereniging was ook uitgenodigd om hieraan deel te nemen

Samen met Irene Cuypers-deSmedt zijn we op vrijdag 12 oktober naar de herdenking in Heteren gegaan. We waren al om half elf in het kamp dat in de uiterwaarden ligt. Best

Erewacht

interessant... er was van alles te zien uit de tijd van '44.

Veldkeuken, EHBO... Enorme parachutes waar men zware dingen konden droppen etc..... Had ik nog nooit gezien. We hebben met de "aalmoezenier" gepraat, de "dominee" en nog een aantal mensen, allemaal "paratroopers" We hebben er geluncht... de tijd vloog om en voor dat we het wisten moesten we ons naar het monument begeven. We ontmoetten er o. a. Daan Viergever, Geurt van Rinssum en nog een paar leden. Ook Col. Vincent Martinelli en Dhr Arno Swikker. Col Martinelli vroeg of ik de groeten wilde overbrengen. Bij deze dus!

Het is een enorm voordeel als je alle tijd hebt om bij één monument de volle aandacht te geven. De Colour Guard kwam... toespraak namens de gemeente Overbetuwe....kinderen van groep 8 lazen zelf gemaakte verzen voor, Last Post, de vlaggen van de US en Nederland werden gehesen, volksliederen en tenslotte bloemen en kransen leggen. Chapeau voor Fleur Inn. Het bloemstuk zag er goed uit. De "aalmoezenier" hield zijn slotwoord. Het was een indrukwekkende plechtigheid.

Pierre Cuijpers

Kampement aan de Neder Rijn

DEN GROOTEN OORLOG

Tijdens de Eerste Wereldoorlog slaagden de Duitsers, die perfect Engels spraken, er steeds weer in om de gecodeerde boodschappen van de Geallieerden, die via radio en telefoon werden doorgegeven, te onderscheppen en te ontcijferen. Dat was ook het geval tijdens de

het Maas-Argonne Offensief dat op 26 september 1918 begon en waarbij een aantal Amerikaanse divisies werden ingezet.

Op een dag hoorde een Amerikaanse kolonel twee soldaten, Choctaw-indianen uit Oklahoma, met elkaar praten in hun eigen dialect. Zo ontstond het idee om het Choctaw als militaire codetaal te gebruiken. Dus werden in elke divisie Choctaw-indianen ondergebracht die de gecodeerde boodschappen doorgaven in hún moedertaal.

Een eerste succesvolle test met de Choctaw-codetaal was de terugtrekking van twee Amerikaanse divisies van Chuffily naar Chardonnay in de nacht van 26 oktober 1918. De volgende dag werden de indiaanse codesprekers opnieuw ingezet bij de aanval op Forest Farm, die de vijand compleet veraste. Dat was het ultieme bewijs dat de Choctaw-codetaal niet kon worden ontcijferd.

Het werk van de Choctaw-indianen kende navolging tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen de Amerikanen Navajo- en Comanche-indianen inzetten om gecodeerde boodschappen te versturen.

Op 11 november 1918 ondertekenden de geallieerde opperbevelhebber, de Franse maarschalk Foch en een Duitse delegatie o.l.v. de gematigde politicus Matthias Erzberger de Duitse capitulatie. Dat gebeurde in een treinwagon in het bos in de buurt van Compiègne (Noord Frankrijk). De wapenstilstand ging echter pas om 11 uur in en tijdens de laatste 6 uur vielen aan beide kanten nog tal van slachtoffers. De treinwagon, waar dit plaats vond, staat er nog steeds. Met de ondertekening van de “Vrede van Versailles” op 22 juni 1919 werd de Eerste Wereldoorlog officieel beëindigd. In België is 11 november een nationale feestdag.

Uit: “Den Grooten Oorlog”

Pierre Cuijpers

Bevrijding Rosmalen: 'overall lagen granaatscherven, maar mijn konijnen met jonkies hadden het overleefd'

Op 23 oktober is het 74 jaar geleden dat Rosmalen werd bevrijd van de Duitse bezetters. Enkele dagen later volgde Den Bosch. Volgend jaar wordt daar uitvoerig bij stilgestaan omdat het dan 75 jaar geschiedenis is. Ex-Rosmalenaar **Ad Hermens** (86) blikt nu terug. □ Bij het huis op de hoek van de Molenstraat-Sportlaan in Rosmalen ligt grijs grind,

niks bijzonders. Maar Ad Hermens weet beter. Volgens hem lagen daar twee Duitsers begraven die waren gesneuveld bij de bevrijding van Rosmalen, op 23 oktober 1944.

BESTE VRIENDEN,

Op 25 NOV geef ik een lezing MIJN MARKET GARDEN in de BIJENKORF te HOOGE MIERDE, Het is van 14.00 -1630 uur. Van harte welkom.

Uit: zie www.bd.nl

Graag bevelen wij de lezing van Ad Hermes aan.

Het bestuur